

1

בפסחים 154 ומכות 155 דאית ליה שאין חלוק מלאכות ליי"ט 156 ורי יוסף גמי אויל בשטתיה 157 ומיהו הוי האי קושיא דהתם 158 איכא מתניי דהמבשל גיד הנשה ביי"ט דמצריך רבא 159 לדוחקא טובא 160 וק' לן דאפי' ס"ל דלא מחייב אלא חדא אמאי לא מתרינו ביה בין בזו ובין בזו, י"ל דליכא לתרוייה ביה אלא בההיא דהוי עיקר טפי ועלה מלקי' ליה כנ"ל 161.

רבי עקיבא אומר אף המקיים, פי' כשעושה גדר או שום מעשה, דאלו לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו 162 כבר פירשתיה במקומה 163 כלאים שדך לא וכו', פי' דלהכי לא כתיב לא תרבע כלאים בהמתך למסמך כלאים על שדך לדרשה 164, ורבנן לא ניחא להו דאורחא דקרא הוא 165 ולא מסרטינו לקרא כולי האי. ולא דמי כלל לההיא דאת כספך לא תתן לו בנשך

פי' ביארו דשאני זומר וצריך לעצים, שאינה הפעולה אחת אבל הנפעלים הם שתיים, הקצירה בעצים והנטיעה באילן עיי"ש. מ. ג. וראה בספר קשות מיושב בסוגין שהאריך בד' רבינו. 154 מח, א. 155 כא, ב. 156 מוכח דרבינו לא גריס בסוגי' המנכש והמשקה וכו', בשבת"ל כלפינו אלא גריס "ביו"ט", וכי"מ בתודיה חייב שתיים דכתבו, אבל תרתי מילי דאסירין דדמיין להדדי בשתי מלקיות" מדנקטו, "מלקיות" משמע דגיכ גרסו ב"י"ט". 157 בכ"י, ב. : לשיטתיה. 158 מכות שם. 159 צ"ל: רבה. 160 כונתו להקשות על מאי דמסיק דר' יוסף אויל לשיטת רבה, דהרי על רבה גופא דחקינן שם במכות לתרץ מתני' דהמבשל גיד הנשה ביו"ט, אי"כ דוחק לומר דר' יוסף סובר כרבה. 161 עיי' בקרן אורה שהקשה על רבינו, כיון דבשבת דיחילוק מלאכות חייב משום חורש ומשום זורע, אי"כ ביי"ט נהי דאין חילוק מלאכות ולא מחייב אלא חדא וצריך לכתחילה להתרותו משום מלאכה העיקרית, אבל כי לא התרו בו משום חורש לרבה והתרו בו משום זורע, אמאי לא יתחייב כי היכא בשבת אם התרו בו משום חדא לחד ודאי חייב חדא. ותירץ דצ"ל לרבינו דלא פליגי רבה ור' יוסף אלא לכתחלה משום מאי מתרינו ע"כ. אבל מלשון רבינו דכתב, "דליכא לתרוייה" משמע אפילו בדיעבד אין מועיל התראה, ורק במאי דהוי עיקר המלאכה טפי. עוד הקשה בקר"א ובאגלי טל זורע אות י"א. דמאי פריך ר' יוסף לרבה מכלאים, כיון בכלאים לא אסירא חרישה ממילא חייב משום זורע, דהא גם לרבה איכא גמי משום זורע, אלא ביי"ט לענין התראה כיון דאין חילוק מלאכות ביי"ט סובר דעיקר התראה צריך להיות משום חורש לדעת רבינו, אבל גבי כלאים דאין אסור חרישה ודאי חייב משום זורע. ועיי"ש באג"ט מה

שתירץ לנכון. 162 וכי"מ בירושלמי רפ"ח דכלאים ובבהגר"א שם עיי"ש, וכי"מ ברש"י עיי"ן סד, א ובתוס' שם ד"ה רבי עקיבא, ובתוס' מכות ד, ב ד"ה הא לא קשיא ובתוס' הרא"ש כאן ועוד, אבל רש"י כאן כתב : אף המקיים שרואה כלאים זרוע ואינו מבטלו, מוכח אף דלא עשה שום מעשה, אפילו שלא בגוף הכלאים כמו גדר וכדומה, ג"כ לוקה וכי"מ בערוך הובא בתוס' עיי"ן שם ובתוס' מכות שם ובר"ש משאנן ספרא פר' קדושים פ"ד וכי"מ המאירי כאן (עמ' ט"ו) בשם ויי"מ ועוד, ועיי' בר"ח דכתב : מקיים בכלאים שמצא שדה זרועה כלאים ועבדה הוא וצמחה ונתקיים הכלאים בעבודתו שגורם לו הצמיחה וכו'. עש"ה, וזהו כנראה פירוש חדש. [בשעה"מ כלאים פ"א מפרש בד' הכס"מ : ויש מי שאמר וכו' בעשה מעשה כגון "מנכש או מחפה" וכו' ומפרש שר"ל דוקא כשמקיים עיי' עשיית מעשה בגופן של זרעים, דומיא דלא תזרע, אבל מקיים עיי' עשיית גדר לא. ובכך מתפרשים דברי הר"ח. מ. ג. ועיי' תוס' ב"ק פא, א ד"ה אין מחייבין אותו (וראה שעה"מ שם, טו"א מגילה יג, ב שרית חת"ס יור"ד רפ"ח ביה"ל ח"א סג' ל"ה). 163 עיי"ן סד, ב. ד"ה המקיים. 164 כ"פ המפרש מכות (פירוש הריב"ן) כא, ב. 165 בכ"י, ב. : למינקט הכי ולא, וראה בדפ' בשיב'. 166 כ"מ סא, א. 167 קידושין לב, ב. 168 כ"ה בכת"מ (וראה דק"ס שם) שיטה וחדה"ן, ולפינו : זריעה וחרישה. 169 לקמ' ג, א. 170 שם ב. 171 מבואר דחרישה בשביעית אסור מדאורייתא, וכי"ה דעת הר"ש שביעית פ"א מ"א תוס' עיי"ן ג, ב ד"ה משקינן, וכי"מ ברש"י כאן ד"ה חרישה. (וראה שעה"מ שטמה ויובל פ"א ופאת השלחן ריש הל' שביעית). 172 לו, א. 173 רבינו לשיטתו לעיל (הער' 71 עיי"ש) דכתב דשביעית מותרת השקאה רק בדבר האבד.

פי' ביארו דשאני זומר וצריך לעצים, שאינה הפעולה אחת אבל הנפעלים הם שתיים, הקצירה בעצים והנטיעה באילן עיי"ש. מ. ג. וראה בספר קשות מיושב בסוגין שהאריך בד' רבינו. 154 מח, א. 155 כא, ב. 156 מוכח דרבינו לא גריס בסוגי' המנכש והמשקה וכו', בשבת"ל כלפינו אלא גריס "ביו"ט", וכי"מ בתודיה חייב שתיים דכתבו, אבל תרתי מילי דאסירין דדמיין להדדי בשתי מלקיות" מדנקטו, "מלקיות" משמע דגיכ גרסו ב"י"ט". 157 בכ"י, ב. : לשיטתיה. 158 מכות שם. 159 צ"ל: רבה. 160 כונתו להקשות על מאי דמסיק דר' יוסף אויל לשיטת רבה, דהרי על רבה גופא דחקינן שם במכות לתרץ מתני' דהמבשל גיד הנשה ביו"ט, אי"כ דוחק לומר דר' יוסף סובר כרבה. 161 עיי' בקרן אורה שהקשה על רבינו, כיון דבשבת דיחילוק מלאכות חייב משום חורש ומשום זורע, אי"כ ביי"ט נהי דאין חילוק מלאכות ולא מחייב אלא חדא וצריך לכתחילה להתרותו משום מלאכה העיקרית, אבל כי לא התרו בו משום חורש לרבה והתרו בו משום זורע, אמאי לא יתחייב כי היכא בשבת אם התרו בו משום חדא לחד ודאי חייב חדא. ותירץ דצ"ל לרבינו דלא פליגי רבה ור' יוסף אלא לכתחלה משום מאי מתרינו ע"כ. אבל מלשון רבינו דכתב, "דליכא לתרוייה" משמע אפילו בדיעבד אין מועיל התראה, ורק במאי דהוי עיקר המלאכה טפי. עוד הקשה בקר"א ובאגלי טל זורע אות י"א. דמאי פריך ר' יוסף לרבה מכלאים, כיון בכלאים לא אסירא חרישה ממילא חייב משום זורע, דהא גם לרבה איכא גמי משום זורע, אלא ביי"ט לענין התראה כיון דאין חילוק מלאכות ביי"ט סובר דעיקר התראה צריך להיות משום חורש לדעת רבינו, אבל גבי כלאים דאין אסור חרישה ודאי חייב משום זורע. ועיי"ש באג"ט מה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת כלאים פרק ח

א הלכה

ומותרין ומלקיים מלזרוע אסורין זרעים כלאי. בהנאה ואסורין ומלקיים מלזרוע אסורין הכרם כלאי מתני לגדל מותרין בהמה כלאי. מלבוש אלא אסורין ואינן דבר בכל מותרין בגדים כלאי. בהנאה שכן וכל באכילה

ט כב דברים] כתיב. 'כו אסורין הכרם כלאי גמ' זה עם זה אסורין בהמה כלאי. מלהרביע אלא אסורין ואינן ולקיים אומר דר"ע עקיבה כרבי מה כלאים ולא וכרם ת"ל מקייםמנין. הזורע אלא לי אין. כלאים כרמך תזרע לא] מעשה ע"י קיים בשלא אסור שהוא באסור מודים הכל היא הכל דברי יוסי רבי אמר. תעשה בלא עובר המקיים פן כאן נאמר בהנייה אסור שהוא מניין. לוקה בכלאים המחפה דתני כהדא. לוקה ע"ימעשה קיים אם אבל דבעי ואית. בהנייה אסור כאן שנאמר פן אף בהנייה אסור להלן האמור פן מה. בו תוקדש פן להלן ונאמר. תקדש אסור להלן שנאמר קדש מה. ישראל מבני קדש יהיה ולא [ית כג שם] להלן ונאמר תקדש פן כאן נאמר מימר רבי דאמר הדא מן נישמענה איתדבעי. בהנייה אסורה ביאתו חונא רבי אמר. בהנייה אסור כאן אף בהנייה מינים שני שיזרע עד חייב שאינו מלמד כלאים כרמך תזרע לא [ט כב דברים] כתיב: באש תוקד פן תקדש פן חנינא תזרע לא שדך [יט יט ויקרא] כתיב יונתן דרבי דעתיה על. אחד מין אפי אמר יונתן רבי. יאשיה רבי דברי בכרם דרבי דעתיה על. אחד מין אפילו עליו להחמיר אמרין חברייא. כלאים כרמך תזרע לא נאמר דבר לאיזה כלאים בו התרו שאם להתרייה אמרין חברייא. כלאים כרמך תזרע לא נאמר דבר לאיזה כלאים לאתזרע שדך יאשיה אמות וכןארבע טפחים ששה מן אחרת שיעור לו ליתן חייא בר בון א"ר. לוקה כרמך משום לוקה שדך משום קיימין נן כי [אלא] [אינן] המחול זהו מבחוץ גדר בשעשה אם. הכרם בטל מבפנים גדר בשעשה אם קיימין נן מה מחיצה נעשה האוסר אין חנינה רבי ואתיאכדאמר. אמות ארבע לתוכה והקריח תבואה שדה שם שהיה בשדה דבר לאיזה כלאים תזרע לא שדך כתיב יונתן דרבי דעתיה על. ליאסר מחיצה נעשה אוסר מימר סברין. להציל [כהיא] או. אמר את למה 'אמר לא אמר דאת הן הילא רבי דאמר [כיהא] [כהיא] כלאים כרמך תזרע לא נאמר רבי קומי בעא קפודקיא יודן רבי. תזרע לא כלאים כרמך עיקר כלאים כרמך תזרע לא זעירא רבי דאמר [כהא] מיעט תמן ליה אמר. זרעים קרויין אילן זרעי אמר את והכא. זרעים קרויין אילן זרעי אין אתאמר תמן יוסי יזרע אשר זרעזרוע כל על [לז יא ויקרא] הכתוב ריבה הכא ברם. זרעים קורין להיות אדם בני דרך שאין את הכתוב אפשר איך בכרם כלאים היא מתניתא ולא יוחנן רבי א"ל. לוקה בכלאים המחפה ינאי רבי בשם יוחנן רבי אמר ילוזו אל בני [כא ג משל] 'וגו מכיס זהב הזלים [י מו ישעי] מקלסליה יניי רבי והוה. במחפה לא חרישה ידי על כלאים אילין כל בתר לקיש בן שמעון רבי ליה אמר. לקח ויוסף חכם ישמע עוד ויחכם לחכם תן [ט ט שם] מעיניך רבי אמר כלום. תעשה בלא עובר [כלאים] המקיים אמר עקיבה דרבי עקיבה להכרבי פתר אנא יכיל קילוסיא מימר לך אית שביעית דתנינן הדא מן ועוד. קיימין אנן ללקות והכא. ללקות שמא לעבור אלא עקיבה אמר יוחנן רבי. בשביעית החרישה על לוקין אמר לעזר דרבי לעזר דרבי שביעית לה פתר. עקיבה שביעיתדרבי תזרע לא שדך. כללילה שבת הארץ ושבתה [ב כה ויקרא] לעזר דרבי טעם מה. בשביעית החרישה על לוקין אין שהן מיוחד וזמר זרע מה לך ולומר אליהן להקיש יצאו ולמה היו בכלל והזמר הזרע. פרט תזמור לא וכרמך דברים ושני הן דברים שני יוחנן רבי לה מהעבד. ובאילן בארץ עבודה שהוא דבר כל אף ובאילן בארץ עבודה ולית. מלמדין ללמד הא חולקין אינן לחלוק ליה אית חולקין אלעזר לרבי ליה ולית. חולקין [אינן] הכלל מן יצאו לא ואין תעשה לא על מלמד עשה אין תעשה בלא ופרט בעשה היאשהכלל שנייא. מלמדין יוחנן לרבי ליה לעזר דרבי דעתיה על. ומערות שיחין בורות בה לחפור מותר נחא יוחנן דרבי דעתיה על. עשה על מלמד תעשה בא א"ר. ילמדו לא היתר לענין כך איסור לענין מלמדין שאין כשם. ומערות שיחין בורות בה מהולחפור כל. בשביעית כרמךלא תזמור שנים ושש בשביעית לא שדך תזרע שנים שש [ג שם] יוחנן דרבי טעם קרתיגנייא אפילו אמר יוסה ורבי. בעשה עובר אמר ירמיה רבי. בעשה ועובר. הוא עשה עשה מכח בא שהוא תעשה לא על לוקין יהו יכול. שבו תעשה לא לענין'לה שבת הארץ ושבתה [ב כה ויקרא] כתיב מילה ליידיא. בו אין עשה